

Vergaderjaar 2007–2008

26 448

Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 372

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2008

Naar aanleiding van een toezegging van de Staatssecretaris van VWS van december 2007 informeer ik u over mijn reactie op de knelpunten uit de notitie «*meedoen gaat niet vanzelf, vijfenveertig beleidsuitdagingen voor de komende vier jaren*» van het Gestructureerd Overleg Gehandicaptenbeleid-chronisch zieken (GOG-cz), voor zover deze betrekking hebben op mijn beleidsterrein. Ik merk hierbij op dat de notitie dateert van juli 2007 en mede een reactie is op het regeerakkoord. In algemene zin geldt dat de punten die het GOG-cz aanstipt sindsdien bij de verdere ontwikkeling van het beleid zijn of worden betrokken en steeds met de Kamer worden besproken.

Allereerst wijst het GOG-cz op de noodzaak om de arbeidsparticipatie te bevorderen. Het GOG-cz wijst hierbij op het belang van voldoende middelen voor de uitvoering, het belang van scholing en een goede beeldvorming, de wenselijkheid van vraaggerichte re-integratie en de wenselijkheid dat zieke werknemers de eerste twee ziektejaren voldoende ondersteuning krijgen. Ik onderschrijf in algemene zin deze punten, waarbij ik er wel op wil wijzen dat de taak van de overheid met name is om goede randvoorwaarden te scheppen zodat de mogelijkheden voor mensen om aan de slag te geraken volop worden benut. Hier ligt ook een verantwoordelijkheid voor sociale partners en gemeenten.

De vergroting van de arbeidsparticipatie is een speerpunt van het kabinetsbeleid. De afgelopen jaren is al veel in gang gezet om de arbeidsparticipatie te bevorderen. Zo heeft de in het najaar van 2004 gestarte herbeoordelingsoperatie meer arbeidsongeschikten aan het werk geholpen. Uit recent onderzoek is gebleken dat 62% van de arbeidsongeschikten die medio 2006 zijn herbeoordeeld en waarbij de uitkering is verlaagd of beëindigd, 18 maanden na de herbeoordeling werkt¹. Ook de invoering van de Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen (Wet WIA) op 29 december 2005 heeft tot succes geleid. De instroom in de Wet op de

¹ Brief van 9 april, Kamerstukken II 2007/08, 26 448, nr. 359.

arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) bedroeg in 2003 nog 66 300 tegenover 22 300 WIA-uitkeringen in 2007.

Tot slot wil ik nog wijzen op het toegenomen aantal werknemers die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn» (35-min groep) dat werkt. Uit de in februari 2008 verschenen tweede monitor van de Stichting van de Arbeid blijkt dat het aandeel 35-minners dat werkt is toegenomen van 46% in de eerste monitor (januari 2007) naar 62%¹. Het onderzoek laat zien dat steeds meer mensen werken die minder dan 35 procent arbeidsongeschikt zijn.

Het kabinet onderneemt ook concrete initiatieven om mensen met een beperking actief te ondersteunen richting werk. De beeldvormingscampagne «Geknipt voor de juiste baan» die in samenwerking met sociale partners, UWV en CWI is gestart, loopt nog geheel 2008 door. Doel van de campagne is om het denken van en over gedeeltelijk arbeidsgeschikte werknemers te verbeteren. Voorts heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om poortwachterscentra op te zetten, waarmee met name de re-integratie van zieke werknemers kan worden ondersteund. Sinds eind februari 2008 beschikt het UWV verder over de mogelijkheid om via loonkostensubsidie aan werkgevers brugbanen voor herbeoordeelde zonder werk te verstrekken.

Ik betreur het dat het aanbod van werkgevers om gespreid over drie jaren 200 000 langdurig werklozen in bedrijven in te zetten met het oog op hun instroom in reguliere arbeid in het najaar van 2007 niet door is kunnen gaan. Om de arbeidsparticipatie toch verder te bevorderen heb ik in mijn brief van 6 december 2007 aan de Kamer een pakket van maatregelen gepresenteerd die hiertoe dienen. Het kabinet heeft onlangs een wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State voorgelegd waarmee loonkostensubsidie voor langdurig werklozen en arbeidsongeschikten in het UWV-domein mogelijk wordt gemaakt. Ook worden de mogelijkheden tot re-integratie via participatieplaatsen uitgebreid voor mensen met een uitkering, ook in het UWV-domein. Wat betreft de Wajong zijn aparte beleidsvoorstellen ontwikkeld om voor jongeren die ondanks een chronische ziekte of beperkingen mogelijkheden hebben om (gedeeltelijk) te kunnen werken, de ondersteuning primair te richten op het krijgen en behouden van werk naar vermogen. Jongeren die vanaf 2010 voor de Wajong in aanmerking komen en de mogelijkheden hebben om te werken, zal zoveel mogelijk werk worden aangeboden in het kader waarvan zij hun mogelijkheden kunnen ontwikkelen. De inkomensondersteuning die ook mogelijk is en nodig kan zijn, is aanvullend daarop. Over deze voorstellen is de Kamer bij brief van 30 mei jl. geïnformeerd. Ook wijs ik op de beleidsdoorlichting re-integratie en de follow up daarvan, waarin conclusies zijn getrokken over een effectieve aanpak van het re-integratiebeleid.

In de tweede plaats vraagt het GOG-cz alert te zijn op de consequenties van de (her)beoordeling. De herbeoordelingen worden steeds nauwgezet gevolgd en met de Kamer gedeeld. Ik moge hiervoor verwijzen naar de zes rapporten over de herbeoordelingsoperatie WAO die in de loop van de tijd naar de Kamer zijn gestuurd, laatstelijk op 9 april 2008, en die met de Kamer zijn besproken. Het GOG-cz maakt zich voorts zorgen over de positie van de zgn. 35-minners. Wat hun positie betreft wil ik verwijzen naar mijn brief van 18 april jl. en het algemeen overleg dat ik op 23 april met de Kamer hierover heb gehad.

In de derde plaats vraagt het GOG-cz om de werkplekvoorzieningen te verbeteren. Het GOG-cz merkt op dat de Wet REA is vervallen en noemt in dit verband een aantal knelpunten. Ik wijs er op dat de wetgever bij de totstandkoming van de Wet WIA bewuste keuzes heeft gemaakt. Daarbij zijn de meeste REA voorzieningen in de materiewetten sociale verzeke-

¹ Brief van 18 april, Kamerstukken 2007/08, 28 719, nr. 54.

ringen (WIA, WAO, Wajong, WAZ) terecht gekomen. Destijds is nadrukkelijk besloten de mogelijkheid van loondispensatie alleen voor Wajongers open te stellen omdat het voor werkende jonggehandicapten een zeer geregeld gebruikt instrument is, terwijl het onder andere werkenden nauwelijks voorkomt. Het knelpunt ten aanzien van de verstrekking van een ADL-hulp voor de werksituatie is inmiddels opgelost. Met ingang van 1 januari 2008 kunnen mensen met een handicap in geval van noodzakelijke verpleging en verzorging op het werk terecht bij de AWBZ. De cliënt heeft hierdoor met één loket te maken voor de verzorging en verpleging in de thuis- en werksituatie. Bovendien wordt hierdoor de continuïteit in hulp en zorgverlening bevorderd. Wat betreft voorzieningen voor zelfstandigen is in het kader van de voorstellen met betrekking tot de Wajong van 30 mei jl. voorgesteld om de mogelijkheden te verruimen voor jongeren met een beperking die als zelfstandige ondernemer aan de slag willen. Wat betreft de vraag naar uitbreiding van de no riskpolis en premiekorting moge ik verwijzen naar mijn eerdergenoemde brief van 18 april jl.

Tot slot ga ik kort in op de inkomenspositie van mensen met beperkingen (in de notitie van het GOG-cz ondergebracht bij het Ministerie van Financiën).

De GOG-cz wijst er op dat de inkomenspositie van ernstig gehandicapten en chronisch zieken achterblijft bij de algemene bevolking. Voor een niet onaanzienlijk deel hangt dit samen met de grotere uitkeringsafhankelijkheid. Door het reeds genoemde beleid gericht op het vergroten van de kansen op betaald werk, werkt het kabinet tegelijkertijd aan het verbeteren van de inkomenspositie van chronisch zieken en gehandicapten.

Hiernaast zijn er meer voorbeelden te noemen van kabinetsbeleid waardoor de inkomenspositie van chronisch zieken en gehandicapten erop vooruit gegaan is dan wel er naar verwachting op vooruit gaat. Voor de meeste chronisch zieken en gehandicapten betekent de vervanging in 2008 van de no-claim in de Zorgverzekeringswet van € 255 door een verplicht eigen risico van € 150 bij voorbeeld een inkomensvoortgang. Dit komt allereerst doordat huishoudens met hoge zorgkosten profiteren van het lagere maximum aan eigen betalingen. Bovendien worden verzekerden met meerjarig hoge zorgkosten gecompenseerd voor het verschil tussen het maximale en het gemiddelde eigen risico.

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. P. H. Donner